

ADLERBETH, GUDMUND JÖRAN
HORATIUS FLACCUS, QUINTUS

**Horatii Bref till Pisonerna om
skaldekonsten / öfversatt af Gudmund Jöran
Adlerbeth. Stockholm, tryckt hos direktören
Johan A. Carlbohm, 1807.**

Stockholm
1807

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

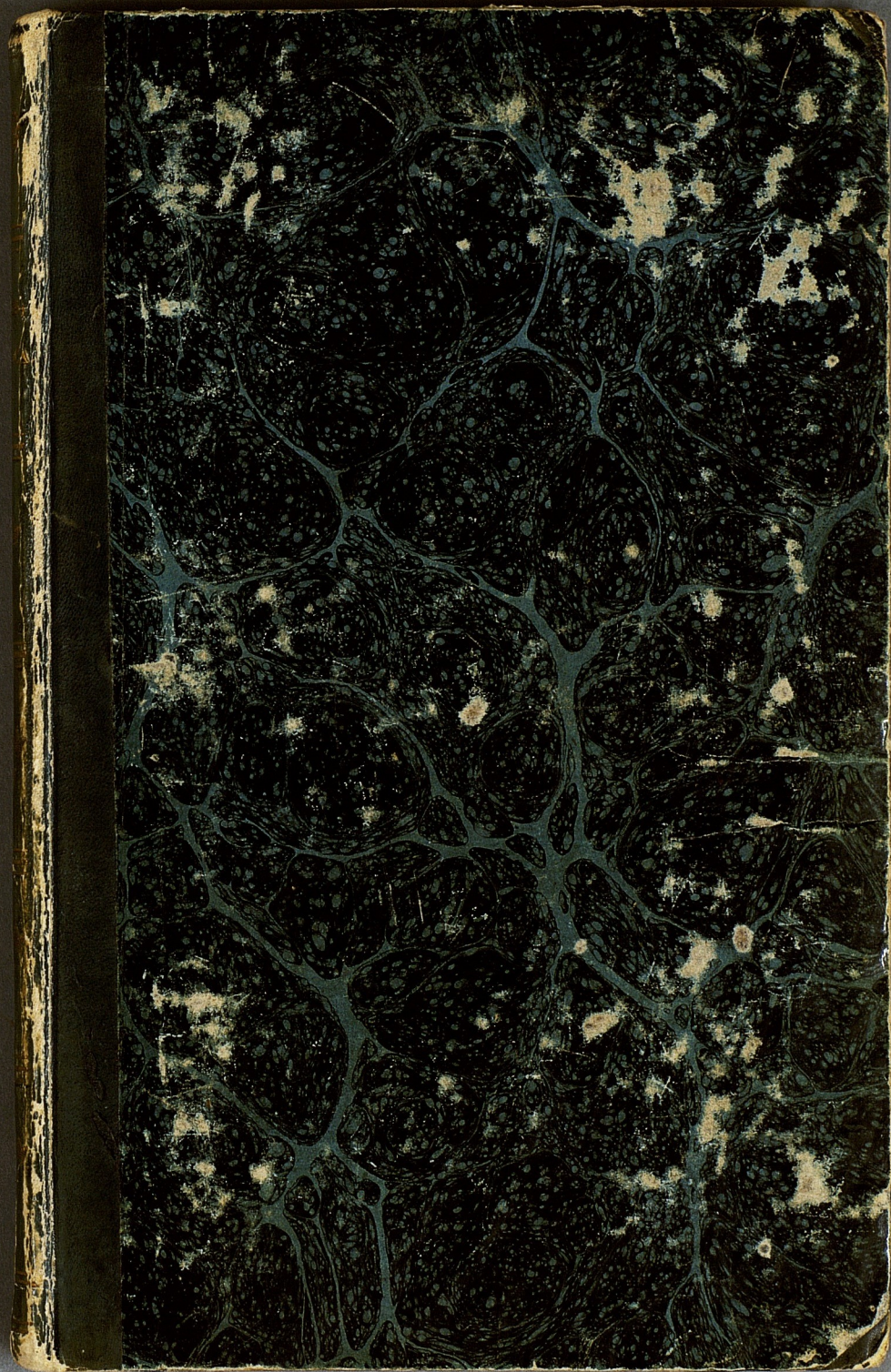
- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Klass. för
Lat.

1700-1829

Ex. A

VIRGILIUS M. P.

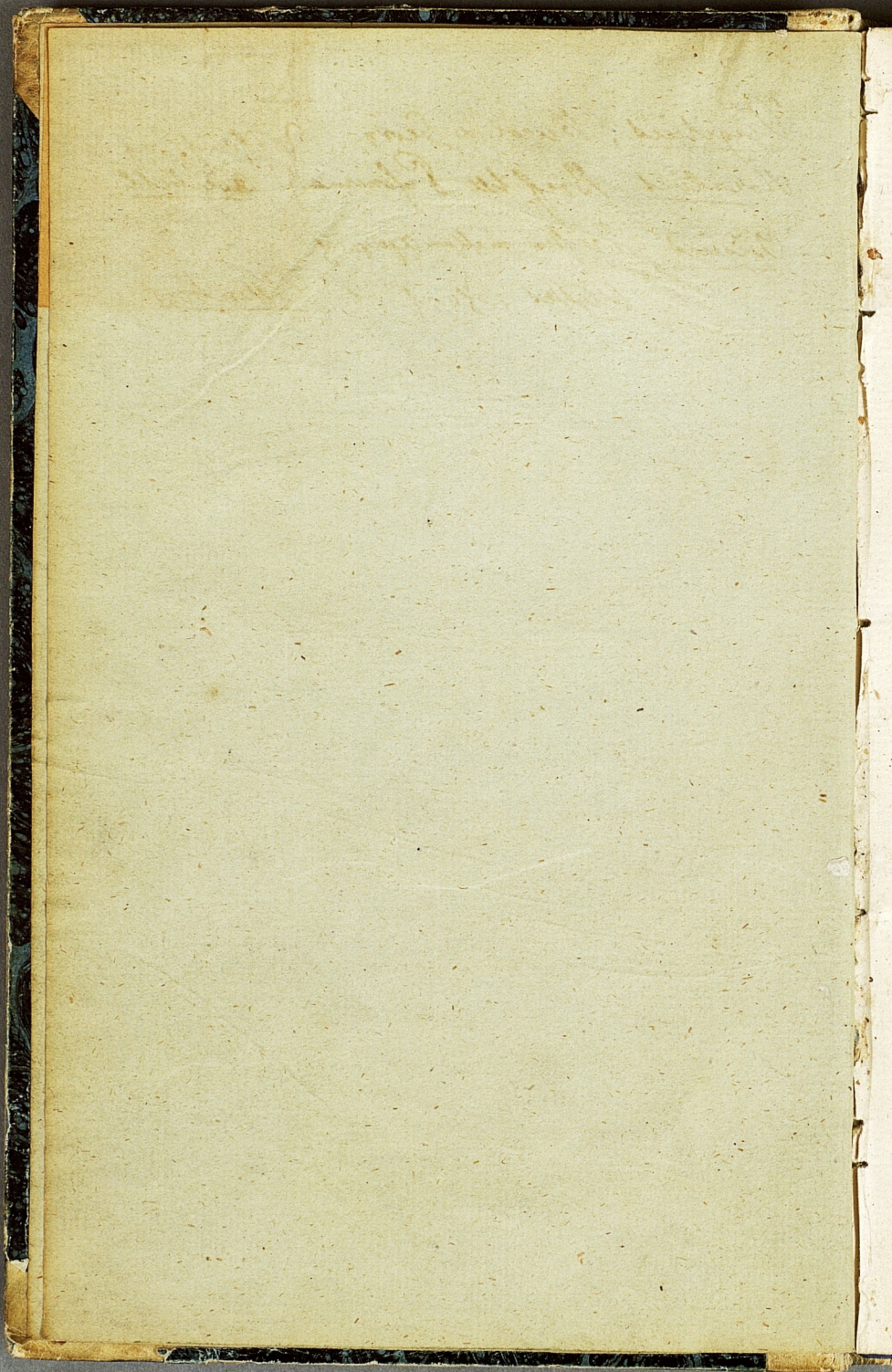
Bucolica och... 1801, ex. A

Härmed samms:

Horatius, T. G. Brev till

Prisonerna... 1801, ex. A.

Virgilius, Bucol. & Georg. } Forf. of
Horatius, Brief till Pisonina } Akerbeth
Ovidius, Tvisten mellan Ajax og
Ulysses, Forf. of Gyllenberg

Ex. A.

HORATII

Sw. Saml.
Klass. förf.
Lat.

BREF TILL PISONERNA

OM

SKALDEKONSTEN,

ÖFVERSATT

af

GUDMUND JÖRAN ADLERBETH.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Direktören JOHAN A. CARLBOHM,

1807.

HORATIO

WRETT THE PERSON

ON

SKALDEKONSTEN

BY

EDMOND SPENCER

LONDON: PRINTED BY RICHARD CLAY AND COMPANY, LTD.

FÖRETAL.

Om värdet af det arbete, till hvars öfversättning jag vågar framlemnna ett försök, hafva äldre och nyare tider instämt i lika omdöme; men om Horatii ändamål dermed hafva meningarne varit skiljaktiga. Somliga hafva i hans så kallade *Ars Poetica* sett en Didaktisk afhandling, innehållande de förnämsta reglor som i denna konst borde iakttagas: Andra åter ett Skaldebrief till Lucius Calpurnius Piso och hans söner, författadt mera i afsigt att ådagalägga de svårigheter Poeten har att besegra, om han skall vinna ära och beröm, än att dertill bana honom vägen. Man har der fördenskull trott sig igenkänna en vänskapsfull varning till Pisos äldste son, att ej öfverlåta sig åt sin smak för Skaldekonsten; vådelig för sin idkare, och mindre förenlig med de mödor, hvarigenom denna yngling borde bereda sig väg till de äreställen som passade för hans börd och villkor. Wieland, som sjelf gifvit en fri öfversättning på sitt modersmål af detta arbete, har i synnerhet lånat den sednare meningen en sannolikhet som gränsar till öfvertygande bevisning. Men huru ock denna lärda tvist må afdomas, synes det vara onekligt att Horatius i sin konst meddelat så sunda föreskrifter, och för den goda smaken fastställt så säkra grunder, att de, oaktad sin ofullständighet, böra lända unga vitterhets-idkare till ofelbar nytta. Denna min öfvertygelse har föranlåtit det kånända djerfva försök jag företagit. Jag har önskat göra den Romerska Skaldens råd lättare tillgängliga för mina

yngre landsmän, råd som hämta vigt af hans namn och 18 seklers bifall: råd som i närvarande tidevarf ej synas öfverflödiga; och om de till äfventyrs på vårt modersmål förnyade, lifva uppmärksamheten på den grund-sats, att Skalde-yrän, aldrig fjettrad, likväl aldrig heller får vara laglös, skall jag ej anse min möda förlorad.

För att ej förslappa öfversättningen har jag inskränkt den inom ett lika antal verser med originalet. Olika läsarter och olika tolkningar hafva försvårat den. Jag får förklara, att då det ej egenteligen varit min sak — *tantas componere lites*, har jag med få undantag hållit mig vid Wielands ofvannämnda öfversättning. Det är den, som bland flera rådförda, synes mig vara den klaraste, den bäst sammanhängande, den sorgfälligast granskade. Huru min egen lyckats, underkastas med blygsamhet upplysta Läsares pröfning.

Om till en mensklig kropp en målare vågade foga
Hufvud och hals af en häst, och oförenliga lemmar
Hölja med fjädrar, och skapa en bild som ställde för ögat
Anlet och bröst af en Nymf, försedd med stjert af ett sjödjur,
Sägen mig vänner! Kunden I väl er hålla från löje?
Denna tafla är lik hvar skrift, o tron det Pisoner!
Hvars blindt kastade drag, som den feberyrandes grillar,
Brista i sammanhang, så att hvarken fot eller hufvud
Höra till samma figur. Poeter och målare alltid
Makt och rättighet ägt att väga hvad helst dem behagat. 10.
Sådant är kändt; den friheten ge vi och fordra tillbaka:
Dock ej, att utan förnuft hopföra det milda och hårda,
Tigrar med spaka lam, och fåglar med giftiga ormar.

Oftast ger man sitt arbete vigt med prunkande löften,
Och nu här, nu der, inflickar ett stycke af purpur,
Att med dess glans förvåna. Dianas lunder och altar,
Bäcken, som slingrar sin väg igenom grönskan af dalen,
Rhenens flod, regnbågen i skyn, beskrifvas med skönhet.
Men här finner ej detta sin plats. Du skillrar cypressen
Trøget; men hvarför? Om den som betalar dig önskar att målas 20.
Simmande från sitt krossade skepp. Du börjar att dreja
Leran, till vidd af en vas, och ger oss omsider en kruka.
Allt hvad du skapar vare ett helt och råde der enhet!

Fader, och söner, värda er far! Ett sken af det sanna
Mera än ofta bedrar oss Skalder. Att kortheten träffa,
Blifver du mörk: Att synas behaglig och lätt, du förlorar
Kärna och kraft; med begär till det höga, blifver du svulstig.
Den som förmycket stormarne räds, han krålar i sanden,
Och den som bildningsrik vill genom sin nyhet förvåna,

30. Fiskar målar i skogarnes djup och lejon i vågen.
Fel framalstras af fruktan för fel, om smaken dig sviker.

Vid den Emiliska banan förstår den släaste konstnär,
Stundom i naglar och här att lifligt härma naturen,
Men han förfelar ändå bildstoden, i brist af förmåga,
Att frambringa ett helt. Som författare ville jag denna
Likna så litet, som äga i fall mig unnades valet,
Svarta ögon och här med en krum, vanskapelig näsa.

- Företagen er värf, Poeter, som höfvas er styrka!
Gifven er tid att pröfva hvad skullran är mäktig att bära
40. Och hvad den icke förmår. Författaren, vuxen sitt ämne,
Saknar ej uttryckskonst ej heller klarhet och ordning.
Ordningens dygd och behag består, om jag icke bedrar mig,
Deri, att allt sägs nu, som nu är af nöden att sägas,
Och med det öfriga hafves fördrag, tills tiden det fordrar.

- Den som en prisvärd dikt åt ljustet ämnar, han bör ock
Gransynt pröfva hvad ord må väljas eller förkastas.
Ofra ett alldags ord, när ställningen lånar det nyhet,
Versen förträffelig gör. I fall det behandlade ämnet
Fordrar, för ting ej sagda förut, nyskapade uttryck,
50. Skalden må dikta dem, fast de af Roms i forntida rustning
Klädda fäder ej hörts, om han blygsamt öfvar sin frihet.
Nya ord, som med vis urskillning ur Grekernas källa
Hämtas, i allmänt bruk snart gillas. Männe väl Romarn
Tillagt Plautus en rätt och Cecilius, hvilken var nekad
Maro och Varius? Männe väl mig missunnas förvärfva
Nagot, i fall jag förmår, som förr ej ägdes? Jag ser ju
Språket med nya namn på ting re'n riktadt af Catos,
Riktadt af Ennii hand. Det lofligt var och förblifver,
Att med en nygjord stämpel ett godt mynt sätta i omlopp.
60. Likasom skogen är från år förbyter sin klädnad,
Fällande gamla löf, förgås ock orden med tiden.

Ungdomen lik, en mängd af nya grönskar i stället.
 Vanskelig är menskan och alla dess värf; om Konungars allkraft
 Hafvet i jordens barm intvingar, att skydda mot nordan,
 Flottan; om sankar moras, som fordom klöfvos af åran,
 Danas, att skäras af billen och bröd åt städerna skänka;
 Eller, ur skadligt lopp för grôdan, den svallande floden
 Ledes en bättre väg. Hvert dödligt verk skall förfalla.
 Språkens behag och glans ej heller förgängelsen trotsa.
 Många föräldrade ord upplifvade skola förnyas,
 Många, som nu högt aktas, förgätas, om bruket så fordrar,
 Hvilket med enväldsrätt ger lag åt tungan och skriften. 70.

I hvad versmått krigiska värf och hjeltars bedrifter
 Skola besjunga, är lärdt och styrkt med prof af Homerus.
 Parade verser af ojemt mått först lånade sorgen
 Uttryck: Kärleken valde dem se'n åt sin glada förtjusning.
 Språkets granskare tvista ännu, och tvisten är odömd,
 Hvilken författares fynd, Elegien var skyldig sitt upphof.
 Vreden Arkilokus väpnade först med den passande Jamben,
 Vald för den Komiska kängen, och vald af sjelfva koturnen, 80.
 Tjenlig för vexlande tal, och rustad med kraft att besegra
 Folkförsamlingens gny, och skapad att handlingar föra.
 Sångmön gåfvan har skänkt att tolka på strängen af lyran
 Gudaättlingars lof och den segrande kämpens och hästens,
 Ynglingars eldiga värf och drufvans lekande yrsel.

Hvarför helsar man mig för Skald, om jag hvarken är mäktig
 Eller förstår ge allt sin sanna färg och sitt ställe,
 Hellre af favisk blygd okunnig, än villig att läras?
 Komediën ej vill framställas med tragiska verser;
 Likasom hvardagslefnadens ton, ej värdig koturnen, 90.
 Skulle förtrytelse ge, då Tyestes bord skall beskrivas.
 Allt må stå på sitt rum, och språket lämpas till ämnet.
 Stundom höjer likväl Talia äfven sin stamma,

- Och med en ljungande kraft, förräder Kremes sin vrede.
 Oftast klagar Melpomene ock med enklare qvåde.
 Peleus och Telefus, begge i landsflykt stadde och armod,
 Vakta sig *väl* för prunkande ord och verser af alnslängd,
 Om åhörarnes bröst med sin klagan de önska beveka.
 Sängen ej blott bör skön, den bör ock rörande vara
100. Och hänrycka den hörandes själ hvart Skalden behagar.
 Leende mötes din blick af andras leende blickar:
 Tåren af tårar väcks: förr'n jag skall gråta, du måste
 Röja din smärta sjelf. Då röres jag öfver ert öde,
 Peleus och Telefus. Yttras ert qual ej enligt naturen,
 Gäspar jag eller jag ler. Den tunga bedröfvvelsens uppsyn
 Fordrar bedröfvvelsens språk; den vredas, hotande utbrott;
 Skämtet begär en lekande ton, och strängheten allvar.
 Ty af naturen vår själ blef danad till känslan af alla
 Vexlande ödens skick: Nu glädjen väckes, nu vreden,
110. Eller förtära oss qual, och sinnet tryckes till jorden:
 Tungan förkunnar blott hvad känslor som råda i hjertat.
 Stämma den talandes ord med hans tillstånd icke tillsamman,
 Hvar åskådare, hög som låg, utbrister i gapskratt.
 Fjerran i uttryck skils från drängen Herren i huset;
 Fjerran en äldrig man från en yngling i blomman af åren;
 Likså en fru af rang ifrån den fostrande qvinnan;
 Den kringvandrande handlarn ifrån jordbrukarn på tegen;
 Kolkern ifrån Assyrern, och Argos söner från Tebes.
- Skald, följ häfder nas tro, eller dikta med likhet af sanning!
120. Ställer du fram i din säng den högt besungne Akilles,
 Vare han häftig, djerf, oblidkelig; jäfve han alla
 Lagar som fjettra hans arm, och vädje han endast till svärdet!
 Vare Medea grym, oböjlig; Ino förgråten;
 Falsk Ixion, bedröfvvad Orestes, famlande Io!
- Om du ett nytt försök åt scenen skänker, och vägar
 Dikta en ny person, den måste från början till slutet

Vara sig lik och i skiftande ställning synas den samma!
 Svårt, att ett blott inbildningens foster egentlighet *) skänka!
 Derföre hellre bind en Troisk handling i akter,
 Än du en obekant frambjuder åt Skådarens öga. 130.
 Hvert och ett allkändt ämne du gör till nytt och ditt egit,
 Blott du ej trampar den väg som förut af andra beträddes,
 Eller vid hvert och ett ord med slafvisk trohet dig binder,
 Eller som efterapare blind dig kastar i trängseln,
 Hvadan ej konstens lag med heder förunnar dig utgång.

Börja ej så din sång, som en cyklisk författare fordom:
 „Priami välades fall och ett lysande örlig jag sjunger“.
 Hvad skall han säga som fyller hans vidtuppgapande löfte?
 Berget skall barn framföda. Hvad föds? — En löjelig råtta.
 Bättre förstod den Skald sin konst som blygsamt begynte: 140.
 „Sångmö, sjung om den man, som efter Trojas förstöring
 „Många folkslags städer har sett och lynne och seder“!
 Icke ur lågan rök, nej, ljus han sprider ur röken,
 Och i sin tid efterhand till beundran ställer i dagen
 Scylla, Karybdis, Cyklopen och Lestrigonernas Konung.
 Från Meleagers död härleder han ej Diomedis
 Hemfärd eller af Ledas ägg det Troiska kriget.
 Skyndande fram till sitt mål, han midt in i handlingen rycker,
 Likasom vore den känd, ahöraren. Hvad han ej hoppas
 Måla med sköna drag, han utelemnar på taflan. 150.
 I uppfinningen vis, han dikter blandar med sanning,
 Så, att början och slut med delarne fogas i samband.

Hör hvad jag, och hvad allmänheten med mig har att fordra!
 Vill du med välbehag åskådaren fästa vid scenen,
 Ända till dess Aktörn offentligt manar till bifall,
 Måste du sant urskilja hvar ålders skiftade lynne
 Och med förändrade drag af ären skillra naturen.

*) Individualitet.

Pilten, som lärt att tala och trygg sig stödja på foten,
 Leker med jemnårsbarn, Hans vrede tändes och släckes
 160. Inom ett ögonblick. Hvar stund förbyter han sinnet.
 Ynglingen, skägglös än, från ledaren ändtlig befriad,
 Fältens vidd kringsväfvat förlustad af hästar och hundar,
 Mjuk som vaxet han böjes till fel; af förmaningar särad,
 Sen att besinna sitt framtida gagn, förlösande pengar,
 Iobilsk, stark i begär, snart ledsn vid det som han älskat.
 Åter med ombytt håg, den af ären mognade mannen
 Söker förvärfva sig gunst, anseende, ära och skatter,
 Vaksam att aldrig våga ett steg som med ånger skall ändras.
 Gråhårsmannen af många besvär omhvärfves. Han rädes
 170. Njuta sin mödas lön och förtära det goda han samlat.
 Förande alla värf med lamhet, fruktan och uppskof,
 Bygger han driftlös långa förslag för sin önskade framtid.
 Missnöjd, knarrig, han prisar de är då sjelf han var yngling,
 Tadlande allt som är nytt och de yngres lefnad och seder.
 Många förmåner blifva vår lott med de kommande åren;
 Många fly med de vikande. Gif åt den unga fördenskull
 Icke den gamlas rôl, ej heller mannens åt gossen,
 Utan med hvarje ålder förbind dess egentliga lynne,
 Handlingen dels framställes på scenen och dels den berättas.

180. Själen med mera liflighet slås af händelsens anblick,
 Och hvad den skådande säger sig sjelf, än då för hans öra
 Meningen gifs med ord. Likväl bör mycket från banan
 Söndras, för afskildt rum mer lämpligt, mycket för ögat
 Undangömmas, som må af ett vittne sedan förkunnas.
 Inför ett samladt folk må Medea ej sönerna mörda
 Eller Atreus af människokött bereda sin måltid,
 Kadmus bytas till orm och Progne förvändas till fågel.
 Allt hvad ej sanningslikt mig visas, jag jäfvar med misshag,
 I fem akter, ej fler, ej heller färre, din fabel
 190. Vill framställas, i fall den begär förblifva på scenen.

Inlått aldrig en Gud, om ej knutens lösning är värdig
 Gudarnes hand, och stäng den fjerde personen från samtal.
 Vare Choren aktör, med röl bland de spelande männen:
 Skilje den Akterna ej med en sång af främmande ämne,
 Som ej i sammanhang med det hela leder till målet!
 Choren må låna med vänlighet råd, och stödja den fromma,
 Stilla den djerfvas gäsande mod, försona den vreda,
 Prisa ett måttligt bord, rättvisans och lagarnes hägnad,
 Fredens sällhet och lugnets behag vid öppnade portar.
 Värde den ömt förtroendets pligt; anrope den Himlen, 200.
 Att omfatta med skydd den tryckta, och straffa förtryckarna!

Flöjten var förr med metall ej bunden, och ej med trumpetens
 Täflade. Glest försedd med tryckhål, enkel och lågstäm,
 Styrde den Chorernas sång. Ån fordrade icke behovet
 Att den ett öfverröstande ljud till bänkarne spridde,
 Der ett ännu lätt räkneligt folk, ej mäktigt, men adelt,
 Årbart, måttligt och rent i seder, trädde tillsammans.
 Sedan besittningens gräns utsträcktes af segern, och staden
 Vidgade murar fick, och man strafflöst, äfven om dagen,
 Till skyddsandens blickande njöt det festliga vinet, 210.
 Togo så vers som sång i hast en djerfvars vändning.
 Ty hvad förstod en olärd bonde, som, lemnande ploget,
 Trädde bland stadens män, den råa i hyfsade kretsar?
 Så steg snart flöjtspelarens konst, och prydnader slöste,
 Medan han sväfvade sjelf i släpande dräkt på Teatern.
 Så gaf lyran en fullare ton från ökade strängar,
 Och med förvånande kraft en ny vältalighet frambröt,
 Hvari, om gagnande värf och framtida skiften, en vishet
 Röjdes, Gudarnes lik, och hög som Delfis orakel.

Den som för lön af en bock först vågade Tragiska qväden, 220.
 Kallade snart jemväl på scenen nakna Satyrer,
 Bjudande allvar vexla med skämt. Han genom ett nyfödt

- Rön och nya behag försökte den skådande fångsla;
 Som, när han offerfesten begätt, var rusig och laglös.
 Löjet måste dock känna en gräns: Språksamma Satyrer
 Vänjas till återhåll; och lek med värdighet paras,
 Så, att en Gud, och hvad hjelte som helst införes på scenen,
 Sedan han vist sig i purpur och gull och Konungslig prydnings,
 Hvarken med pöbelspråk från Thronen flyttes i kojan,
 230. Eller i toma skyn upphäfves af fruktan för stoftet.
 Tragedien, hvars värdighet kränks af skämtande verser,
 Liksom en vördad fru, när hon nödgas dansa vid festen,
 Ser sig ej utan att rodna i lag med fräcka Satyrer.
 Icke de lägre ord, som herrska i dagliga bruket,
 Ville jag nyttja blott, om Satyren vore mitt yrke,
 Och så strängt undveke jag ej den Tragiska färgen,
 Att jag ej skilde det språk som Davus och Pythias föra,
 När hon med djerfhet och list af Simon plundrar talentent,
 Ifrån Sileni, hvars tjenst är egnad den Gud som han fostrat.
 240. Dikten af kända värf jag skapade. Hvar och en skulle
 Tro sig den vuxen sjelf, och likväl med svett och med möda
 Fåfångt sträfva derhän. Se der, hvad länkarnes fogning
 Äger för kraft, och huru det mest allmänna förädlas!
 Fauner, kallade fram ur skogarne, böra ej synas
 Likna, så vidt jag förstår, vår tids belevade stadsbor,
 Eller till yngre skick förfinas med sirliga verser,
 Men ock med plumphet i ord ej heller förtörnelse väcka.
 Sådant sårar en hvar som äger ett namn, en besittning;
 Riddersmannen ett verk tilldömmar ej kransar och bifall,
 250. Som blott gillas af den, hvars kost är nötter och ärter.

En kort stafvelse, följd af en längre, plägar man kalla
 Jamb; en skyndande fot: Sex sådana efter hvarandra
 Gjorde för örat den takt som antog namn af trimeter.
 Lika från början till slut var stafvelseskiftet. Spondeen,

Mer senfärdig i ljud, och allvarsammare, njutit
 Rätt i en sednare tid, att ibland fördragsamma jamber
 Tålas i samfundsband, dock ej att ur andra och fjerde
 Rummet sin äldre bror uttränga. Den höres ock sådan,
 Fast nog sparsamt i Accî berömda trimetrer och Ennî.
 Verser af centners tyngd som slungas på scenen, förråda 260
 Antingen arbetets hast som behöft fullkomnande åtgärd,
 Eller en brist, mer straffbar ännu, på mästarens kunskap.
 Dock: hvar domare hör ej välklangsfelen i versen,
 Och man fördragsamt nog dem Romerska Skalder förlåtit.
 Väl! — Men äger jag lof att därför skriva med sjelfsvåld?
 Och om mitt hopp står fast, att felen dömmas med mildhet,
 Fast de af hvar man ses, så skonas jag endast för tadel,
 Men har ej vunnit beröm. — Gån, följ den Grekiska mönstren!
 Hafven dem tidigt och sent, så nätter som dagar i handen!
 Fädren för oss, jag vet det, berömt den Plautiska versen, 270
 Likasom Plauti salt, med förmycken gunst för dem begge,
 Om ej med oförstånd, i fall vi vete att skilja,
 Jag och I, behageligt skämt från det plumpa och grofva,
 Och vi med örat och fingren förstå, versmåttan att pröfva.

Tespis, säger man, först gaf Tragedien sitt upphof,
 Som, till hans tid ej känd, blef hörd på rullande vagnar,
 Sungen och spelad af gycklande män med målade kinder.
 Eskylus skänkte dem ädlare drägt och skänkte dem masker,
 Och på ett grundfast lag af bjelkar flyttade scenen.
 Språket han lyftning gaf: På koturnen reste han Hjelden. 280
 Snart i sitt äldsta skick Komedierna äfven med bifall
 Framstod. Friheten gick till sjelfsvåld öfver, och kräfde
 Lagens agande näpst. Den följde; och Choren förstummad,
 Flydde med blygsel, sedan den mist förmågan att sära.

Oförsökt ej något af Romerska Skalder är lemnadt.
 Icke förutan beröm de stundom vägat försaka

Grekernas fjät, besjunga sin hembygds värf, och i Tragisk
 Drägt som i Komisk, Romerska män framställa på scenen.
 Latien hade förtjent med språket liksom med vapnen
 290. Oförgängeligt lof, om Skalden, tålig i mödan,
 Yttersta handen vid arbetet lagt. I söner af Numa!
 Hedren ett konstverk ej med bifall, hvilket af filen
 Utan besparing af tid, ej vann sin finaste bildning,
 Och som ej öfverfors tolf gånger af mästarens finger!

Snillet, med jäfvadt stöd af konsten, danade Skalden;
 Så var Demokriti sats. Han alla kloka Poeter
 Stängde från Pinden. En del vill därför ej naglarne skära
 Eller sitt skägg: De bruka ej bad: De irra i öcknar.
 Ty den är äkta Skald och värd att prisas, som aldrig
 300. Badarn Licinus sitt hufvud förtrott, obotligt af trenne
 Anticyrers förmåga. Och jag lättsinnige, renar
 År från år deremot, hvar vår min galla. Jag eljest
 Skrefve poemer af mera förtjenst än någon. — Men föga
 Frestad af detta beröm, jag hellre liknar en brynsten,
 Skärpande jernets egg, fast sjelf ej mäktig att skära.
 Utan att skrifva, jag vill den skrifvande lära sitt yrke,
 Hvar han skall rikedom nå, hvad krafter alstra Poeten,
 Smakens fordran, de fel han må fly, den förtjenst han må söka.

Tankens riktighet är rättskrifningens källa och ursprung.
 310. I de Sokratiska böckerna sök begreppen om tingen!
 Allt hvad du väl förstår, skall villigt af orden förklaras.
 Den som har lärt sin pligt mot fosterland och mot vänner,
 Och med hvad kärlek en far, en bror, en gäst, må bemötas,
 Hvad som är Rådsherrns kall och Domarns, eller i örlig
 Den till befäl förordnade Höfdingens, vet ock i sanning
 Gifva åt hvarje person anständighet efter sitt yrke.
 Vare den visa författarns blick på lefvande mönster
 Fästad; söke han der den sanna tonen och språket!

Dikter, med träffande drag, der sederna målas med trohet,
 Fast ej i öfrigt rika på konst, på prydnad och styrka, 320.
 Vinna hos folket ofta behag och förnöja dess öra
 Högre än klangen af ljud och af kärntomt fylliga verser.

Skaldmön Grekerna gaf, som eldades endast af äran,
 Snille och företråde i smak att behaga med sängen.
 Deremot, lär med lång uträkning den Romerska pilten
 Riktigt söndra ett ass i hundra delar. Albini
 Son tillspörjes, i fall ett uns frändrages ett quincunx,
 Hvad som är kvar? Han svarar en triens. — Gosse! du
 skall nog

Veta bevara ditt gods. — Lägg till ett uns! Hvad är summan?
 Jo, en semiss. — Så fastes i hägen begäret för vinning, 330.
 Liket en frätande ärg. Hvad sänger bör man då hoppas
 Värdiga evigt pris och att gömmas i lädor af ceder?

Antingen önskar en Skald att gagna eller förnöja,
 Eller att para behag med nytta för menskliga lifvet.
 Söker du lärdomar ge; var kort! Att lätt i begreppet
 Undervisningen fäst, må tryggt bevaras i minnet.
 Bräddas själen för full, förrinner hvad icke kan rymmas.
 Hvad till ett tidsfördrif skall diktas, gränse till sanning!
 Fabelns trolighet ej beror af författarens vilja.
 Ej må han återlifva det barn, som sväljdes af hexan *)! 340.
 Allt hvad ej leder till gagn ogilla de äldsta i folket,
 Medan ett kärft poem af den unga Riddaren jäfvas.
 Målet af den fylls bäst som förenar nyttan med nöjet,
 Och som med visa bud förstår att läsarn behaga.
 Då skall hans bok ge säljaren vinst, och till främmande länder
 Förd på böljan, författarens namn odödlighet skänka.

*) Lamia, ett slags spöke eller skräckbild, hvarmed man skrämde barn. Sådan är rätta bemärkelsen, för hvilken jag ej funnit ett noga motsvarande uttryck.

- Brister finnas likväl, som villigt böra förlåtas.
 Strängen ej alltid gifver det ljud som ännas af handen;
 Och för den gröfre ton som fordras, en finare anslås.
350. Stundom förfelar pilen ju ock det mål som han söker.
 Men om det mesta är skönt i dikten, såras ej ögat
 Af få fläckar, som ömsom författarns glömska förråda,
 Ömsom människans brist. Hvad blir då regeln? — Om fåfångt
 Varnad, på samma ord kopisten förnyar sitt misstag,
 Är han ej ursäkt värd; och den hand som ständigt på lyran
 Felar om samma sträng, förskonas ej heller af löjet.
 Likaså bristernas mängd till en Kerilus Skalden förnedrar.
 Snart i det goda han har, jag leende skådar ett under.
 Harmfull åter jag ser när Homerus faller i slummer;
360. Men i ett verk af längd lätt ögat betungas af trötthet.

Taflor af Skaldens hand och af målarens likna hvarandra.
 Närmare sedd behagar dig en, och en annan på afstånd.
 Denna begär att ställas i skuggan; denna i dagen,
 Trotsande oförskräckt hvar skarpsynt Domares anblick.
 En förnöjer en gång, en ann' mångfaldiga gånger.

- Du, bland bröderna älst, som danas af fadren att känna
 Hvad som är sant och rätt och sjelf förstår det, bevara
 Dock i ditt minne mitt ord! I många yrken af lifvet
 Medelmättan förlätelig är. En hjälpe ligt lagklok
370. Är ej i kunskapsvidd Kascelius lik: En försvarlig
 Rättegångsförare hinner ej opp Messala i talkonst.
 Begge aktas ändå. Men Gudar och menskor och anslags-
 Pelarne aldrig ännu tält medelmättiga Skalder.
 Som vid ett läckert bord den illa stämde koncerten,
 Balsam, grumlig och tjock, och Sardisk honing till vallmon
 Misshag väcka, emedan de ej till måltiden kräfdes,
 Äfven en skaldedikt, (ty den uppfans endast för nöjet,)
 Om den ej stiger så högt den bör, nedtumlar i djupet.

Den som ej spelen på banan har lärt, sig håller ur leken:
 Kastar jag illa boll och klot och trilla, jag hvilar, 380.
 Att ej de skådandes ring må högt utbrista i löje.
 Verser skrifver man blott fast man ej förstår det. — Och

hvarför

Må den ej skrifva som, ädel och fri, har Ridderlig ränta,
 Och som med aktning för sin obefläckade vandel? —
 Utan Minervas lof, min vän, tag aldrig till pennan!
 Sådant ett upplyst vett nog lär dig: Men skulle du våga
 Framdeles något försök, låt mitt och din faders och Meté
 Öra pröfva din skrift, och göm den på nionde året!
 Afsides lagdt du kan ditt utkast rätta förr än det
 Ljuset skådat. Det ord som du talt går aldrig tillbaka. 390.

Orfeus, Gudarnes heliga Tolk, skogsbyggande likar
 Förde till dygd och ljus från en djurisk lefnad och blodtörst.
 Derför vann han det lof, att han mildrat lejon och tigrar.
 Likså förtäljs att Amfion som borgen byggde i Tebe,
 Stenarne rört med ljudet af lyran och hvart han behagat
 Fört med sin ljufva säng. De skattades visa som lärde
 Skilja gudomlig rätt från mensklig, allmän från enskilt,
 Binda naturens drift till äktenskapets förening,
 Lagar skära i träd och städer bygga åt folken.
 Så förvärfde åt sig och sängen gudomliga Skalder 400.
 Evigt namn och beröm. Näst dessa den store Homerus
 Och Tyrteús med versernas kraft till tappra bedrifter
 Eldade manliga bröst. Oraklen ljödo i sängen;
 Med Pieridisk konst blef sedernas lära förklarad;
 Konungars hjerta bevekt; man stiftade festliga lekar
 Vid årsmödornas slut. Du må då ej söras af blygsel,
 Om du åt lyran egnar din hand, åt Apollo din dyrkan.

Är då en ädel sång naturens verk eller konstens?
 Hvarken tror jag, att mödan förutan en flödande åder,
 410. Eller att snillet gör i sin råhet fyllest. De fordra
 Begge hvarandras hjälp och vänligen vilja förenas.
 Ynglingen, förrän han lärt att i kamplopp hinna till målet,
 Utstår mödor och tvång. Han svettas, fryser, försakar
 Älskogsnöjen och vin: Och Sångarn vid Pythiska spelen
 Länge studerat sin konst, strängt öfvad i mästarens skole.
 Ej är det nog att säga: „Jag skrifer förträffliga verser;
 „Vare den sämst som är sist! Hvad blygd om jag stode tillbaka
 „Eller bekände mig ej förstå hvad aldrig jag lärde“?

Utropstjenaren lik som hopen till marknaden makar,
 420. Samlar Poeten, i fall han är rik på gårdar och pengar,
 Smicker och falt beröm af egennyttiga svärmar.
 Men om han håller sitt kräsliga bord dem dagligen öppet,
 Eller för slösarn borgar, och lätt i vädliga tvister
 Lånar ett fordradt stöd, tror jag, att han sällan är mäktig
 Skilja en trofast vän ifrån den lissmande skrymtarn.
 Gifver du någon en skänk eller något ämnar att skänka,
 Akta dig väl, att för honom i första ruset af glädjen
 Läsa ditt arbete! „Skönt, Gudomligt, förträffligt“! han ropar.
 Nu förbyter han hy; nu tåren stiger i ögar;
 430. Nu hänrycks han och hoppar förtjust och stampar med foten.
 Liksom den lejda gräterskan mer med ord och med åtbörd
 Klagar vid griften än den som sörjer i grunden af hjertat,
 Hycklaren mer syns rörd än den som redligt berömmar.
 Att rätt se om en man är ett ämnadt förtroende värdig,
 Säges att Förstar med nödgade rus ur fyllda pokaler
 Pröfva hans lynne förut. Du ock, om du verser författar,
 Läs för en misstänkt vän din skrift, så pröfvas hans trohet!

Gaf du Quinctilius del af din dikt, uppriktigt han sade:
 „Det och det bör rättas“. Du svarade att du ej kunde:

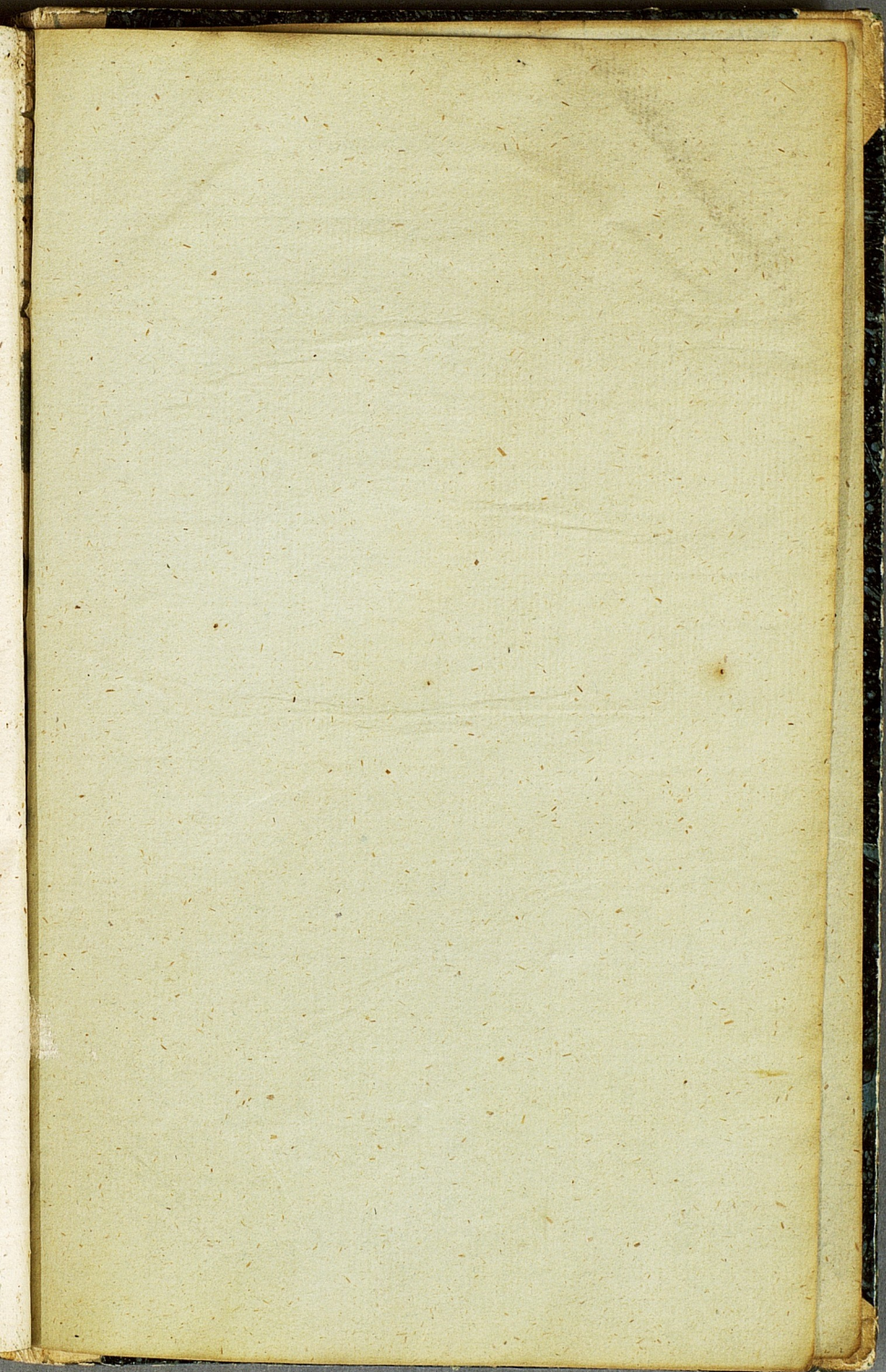
Att du det fåfångt ofta försökt. — „Väl, plåna då ut det“, 440.
 Böd han, „och omarbete din vers som illa är formad“!
 Tog du ditt fel i försvar, i stället att söka förbättrat,
 Teg han och gaf sig ej mer en fruktlös môda. Han lät dig,
 Utan rival ditt verk allena älska ock prisa.
 Granskarn, i fall välvilja och smak hos honom förenas,
 Tål ej en duglös vers: Han öfverkorsar den hårda
 Och den som städning brast; han yppiga prydnader bortskär,
 Bjuder dig all tvetydighet fly, ge ljus åt det mörka,
 Och utmärker hvad helst han finner af nöden att ändra.
 Din Aristarkus säger ej: „Hvarför skall jag förtörna 450.
 „Blott för ett lappri min vän“? Ty detta lappri bereder
 Följder af vigt, i fall du *en* gång blottas för löjet.

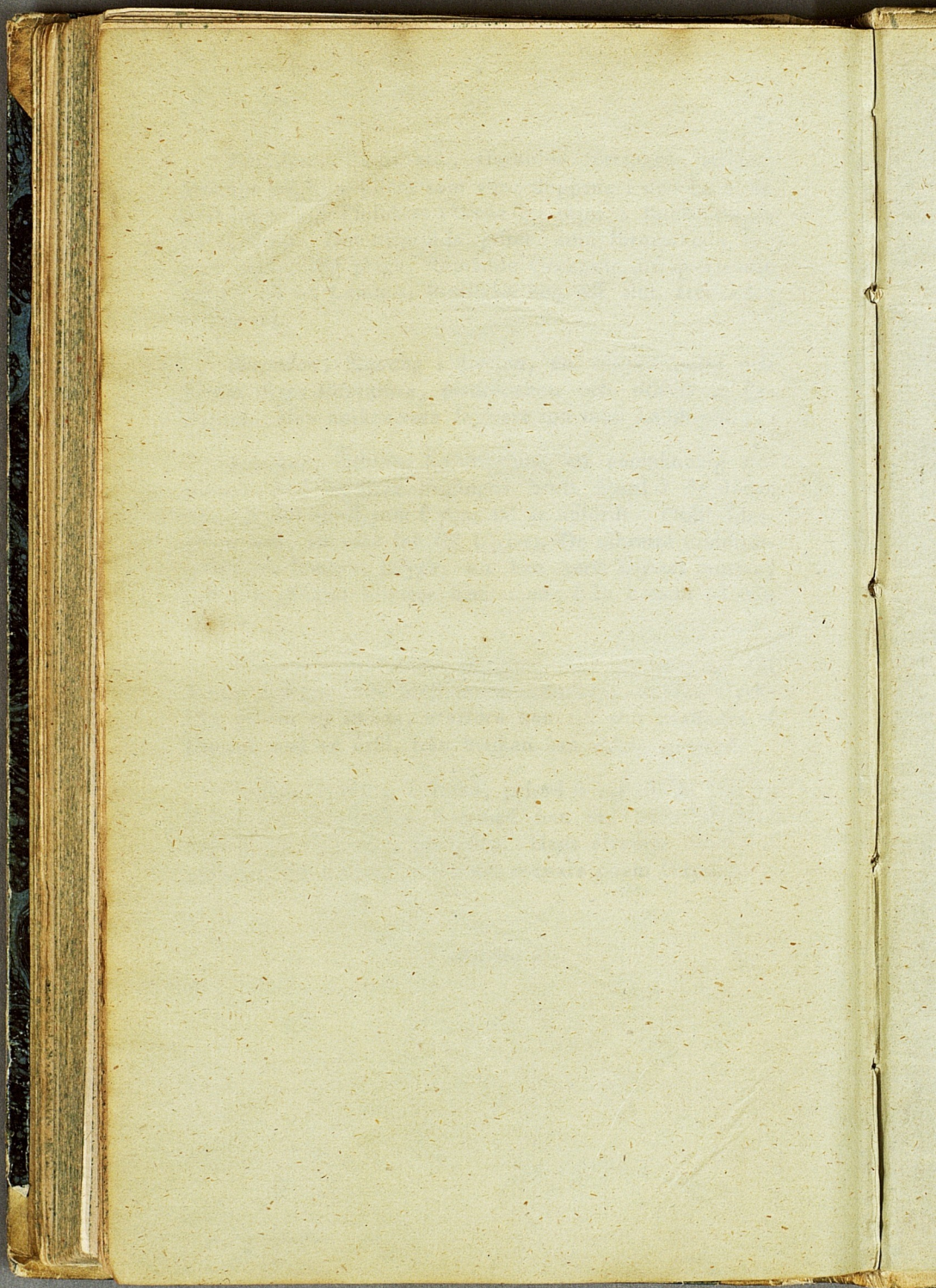
Lik en spetälsk man, eller den som tränar af gulsot,
 Eller som under Dianas hämd förvirras af yrsel,
 Undviks äfven af hvar och en klok den förryckta Poeten.
 Gossarnes kitsliga hop förföljer honom i spåren.
 Om, när han irrar omkring och skrålar prunkande verser,
 Plötsligt han, fågelfångaren lik, med ögat på sparfven,
 Faller i gropen med gräseligt skri och ropar förbryllad:
 „Hjelpen mig vänner hän“! Må ingen försöka hans räddning. 460.
 Sänkte ock någon åt honom ett rep, jag ginge att ropa:
 „Sparen, sparen er hjälp: Hvem vet om han icke med uppsåt
 „Sjelf har störtat sig dit“? Jag skulle tillika förtälja
 Hur en Sicilisk Skald, Empedokles fordom, i afsigt
 Att för en Gud bli hällen, med köld i det brinnande Etna
 Hoppade ned. Må gerna Poeterna dö, om de vilja.
 Frälsa ur sjelfmant död en däre, det är ju att mörda.
 Ej blott en gång svärmar han så. Han räddad ej blefve
 Klok eller lade han bort sin lust att beryktas i döden.
 Var versyran ett straff för hans brott? Ofredades faderns 470.
 Grift af hans hand, eller helgade rum som träffats af åskan?

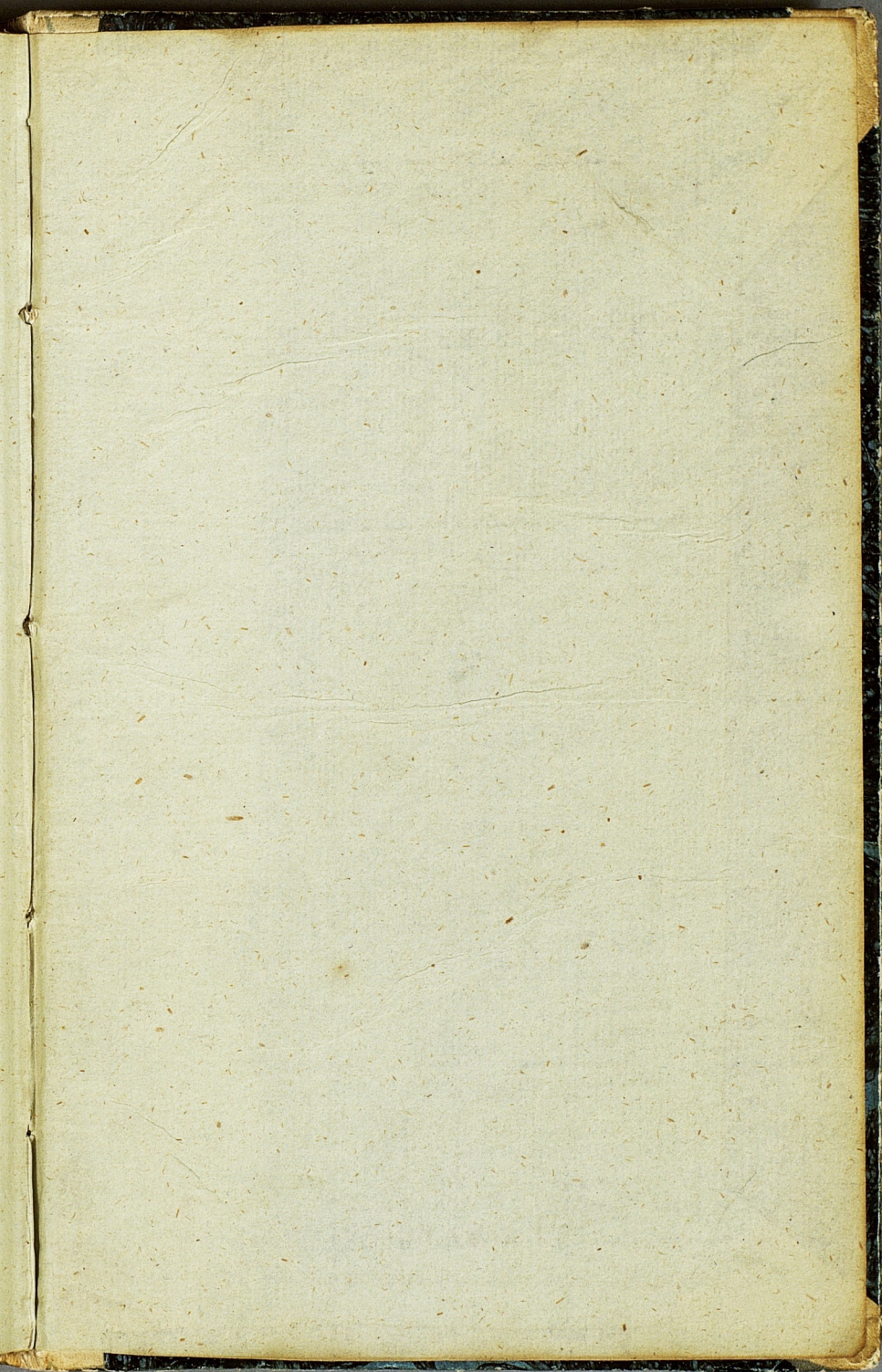
20 HORATII BREF OM SKALDEKONSTEN.

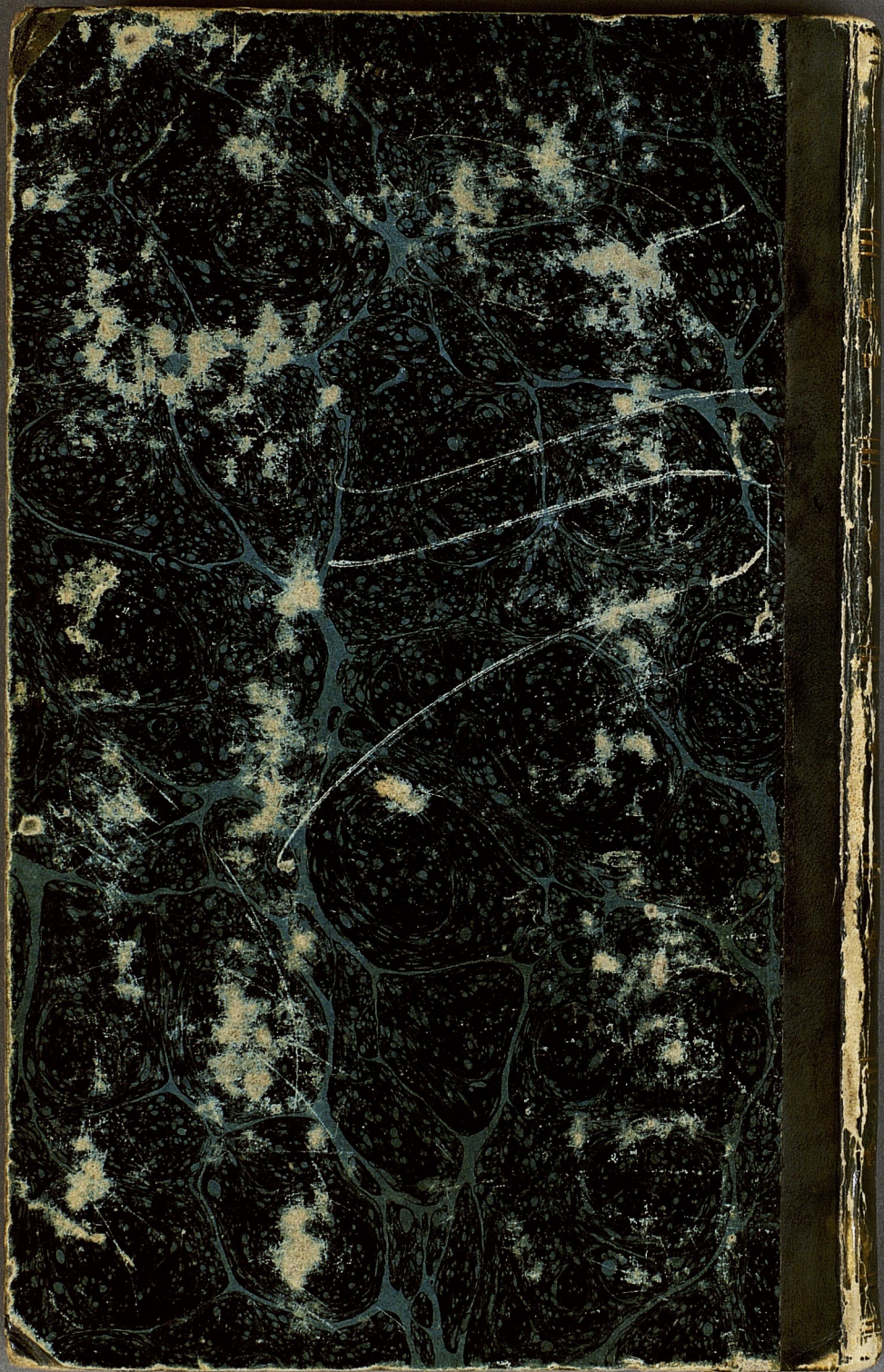
Vare det huru som helst: Han rasar, och lika med björnen,
Hvilken omsider förmått att bryta stängslet af gallren,
Lärd och olärd jagar han bort med sin vidriga stämma.
Får han dock någon fatt, så mördar han honom med läsning,
Igelu lik, som suger sig fast till dess han är blodmått.

www.books2ebooks.eu